

hogy szolidáris legyen még az ostoba vagy bűnös tetteikkel is (ő nem ezeket a szavakat használja. „Hamis, torz, hibás tettekről” beszél).

— Magammal se tudok egyezsége jutni — mondja —, de hiába: nem bírom lefegyverezni a saját hazámat, nem bírom megtagadni kollektív sorsunkat...

István, ön végigcsinált egy háborút, több fogságot, egy vagy két forradalmat, és ötven év alatt több életet élt meg. Mit tanácsolna egy tizenkilenc éves fiatalembernek (aki egyébként úgysem fogadja meg a tanácsot) egy vasúti peronon, ahol csak néhány percük van?

— Azt, hogy keressen magának (ha talál!) olyan hazát, amely még több háborúval, forradalommal, sztrájkokkal, megpróbáltatással és csapással sújtja, mint engem az én hazám, és ahányszor én kezdtem, annyiszor kezdje ő is előlről az életet.

— Ez idő szerint milyen a kapcsolata az élettel?

— Elviselem, legalábbis addig a pontig, amíg nem válik elviselhetetlenné. Ott aztán mindent megbocsátok neki és hozzáfogok, hogy ismét elviseljem. És ez így megy újra és újra...

— És a nők?

— Egész életemben szerettem őket, nem azért, mert megérdemlik, hanem mert túrték, hogy szeressem őket.

— És a párt?

— Pártonkívüli vagyok. De a pártonkívülieknek is megvan a maguk kapcsolata a párttal. Így hát én is egyre csak várok. Hogy mire? Ó, egy apró kis semmiségre: arra, hogy csodákat műveljen.

Claude Roy
LE NOUVEL OBSERVATEUR
1968. október 7.
(Fordította: Szántó Judit)

